

Kommunebilde for Selbu kommune 2020

Et grunnlag for dialog mellom Selbu kommune og Fylkesmannen i Trøndelag

1 Innledning

Fylkesmannen i Trøndelag søker kunnskapsbasert dialog med kommunene i fylket. Derfor legger *kommunestatistikken* og *kommunebildene*, sammen med *Fylkesmannens kommunebesøk*, viktige premisser for dialogen. *Kommunebildene* gjengir embetets «bilde» og inntrykk av kommunen, både av kommunen som helhet og av enkelttjenester og forvaltningsområder.

Kommunebildene utarbeides i forbindelse med *Fylkesmannens kommunebesøk* og danner grunnlaget for dialogen i disse møtene. Bildene kan bli justert i etterkant av besøket, basert på dialogen med kommunen. Etter besøkene publiseres bildene på Fylkesmannens nettside.

Etter denne innledningen, presenteres et utvalg av faktabasert informasjon om den aktuelle kommunens geografi, befolkning, bo- og arbeidsmarked og den kommunale organisasjonen i kapittel 2. Kapittel 3 gjengir Fylkesmannens hovedbilde av den aktuelle kommunen ut fra et bredt samfunnsperspektiv og med bakgrunn i vårt bilde av kommunens tjeneste- og forvaltningsområder. Dette er blant annet basert på analyser, statistikk, utførte tilsyn, eventuelle klagesaker og dialog med kommunen. Dette omfatter også en oppsummering av trafikklysvurderingene i kapittel 4 samt en liste med tema Fylkesmannen ønsker dialog om under *Fylkesmannens kommunebesøk*.

Kapittel 4 har følgende gjennomgående innhold og struktur for de underordnede delkapitlene:

- **Fokusområder** – angir med utgangspunkt i statlige forventninger, politikk og Fylkesmannens kjennskap til kommunen, hvilke områder som Fylkesmannen i et forvaltnings- og utviklingsperspektiv vil legge særlig vekt på i dialogen om de enkelte tjeneste- og forvaltningsområdene i kommunen.
- **Sentrale nøkkeltall** – gjengir særlig relevant statistikk som gir et overordnet bilde av tjeneste- eller forvaltningsområdet sett opp mot fokusområdene eller området som helhet. Med mindre annet er oppgitt i fotnote er nøkkeltallene hentet fra SSB. Utfyllende statistikk for de ulike områdene finnes i Kommunestatistikken.
- **Fylkesmannens bilde av området** – gjengir Fylkesmannens inntrykk av tjeneste- eller forvaltningsområdet for kommunen som organisasjon sett opp mot fokusområdene, herunder:

	Vesentlig informasjon for helhetsbildet
	Styrker og muligheter
	Svakheter, utfordringer og sårbarhet
	Framtidsperspektivet – utfordringsbildet og handlingsrom
 Farge	Det benyttes trafikklys for å visualisere Fylkesmannens inntrykk av tjeneste- eller forvaltningsområdet som helhet. Trafikklysene gjengir vår vurdering med tanke på kvalitet, sårbarhet og bærekraft per dags dato, og i hvilken grad det er indikasjoner på avvik eller risiko for avvik fra det som forventes i lov, forskrift og god faglig praksis. Vurderingen gjengis med fargene rød , gul og grønn for hhv. svak , middels eller god . Sammen med trafikklyset gis det en kort tekstlig oppsummering og begrunnelse for trafikklysvurderingen.

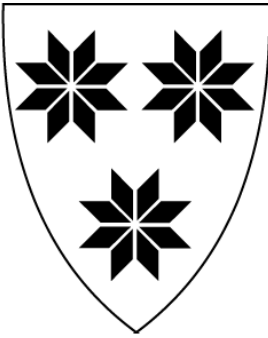
- **Sentrale tema** – tema/forhold som det vil være særlig aktuelt å følge opp i den sektorvise dialogen mellom kommunen og Fylkesmannen eller i kommunens eget utviklingsarbeid. *Det legges ikke opp til en omfattende dialog om de enkelte oppfølgingspunktene i kapitel 4 under Fylkesmannens kommunebesøk.*

Innhold

1	Innledning.....	1
2	Kort om kommunen	3
2.1	Befolkning.....	3
2.2	Bo- og arbeidsmarked	4
3	Fylkesmannens hovedbilde av kommunen.....	5
4	Fylkesmannens bilde av tjeneste- og forvaltningsområder	8
4.1	Kommunal planlegging	8
4.2	Kommunal økonomi	9
4.3	Samfunnssikkerhet og beredskap.....	10
4.4	Folkehelse	11
4.5	Omsorgstjenestene	12
4.6	Kommunehelsetjenesten	13
4.7	Sosialtjenesten	14
4.8	Bosetting, kvalifisering og integrering	15
4.9	Barnehage	16
4.10	Grunnskole	17
4.11	Barnevern	18
4.12	Klima og miljø.....	19
4.13	Landbruk.....	20
4.14	Reindrift	21

Selbus kommunevåpen består av i sølv 24 sorte spissruter samlet i tre rosetter, 2-1. Valget av motiv grunngis med Selbustrikkingens sentrale rolle i selbyggenes kulturarv. Det sentrale element i selbustrikkingen har vært den stiliserte roseblomsten.

2 Kort om kommunen

Selbu kommune¹ ligger sørøst for Trondheim og omfatter nedre del av Nea-dalføret og nesten hele Selbusjøen, samt omliggende skog- og fjelltrakter. Kommunen har et landareal på 1 235 km². Kommunens nordøstlige del inngår i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. Det meste av bosetningen ligger i det åpne lavlandet rundt Selbusjøens østlige del og det nederste av Neadalen. Her ligger også tettstedet og administrasjonssenteret Mebonden. Mot slutten av 1800-tallet hørte Selbu til Strinden og Selbu fogderi i Søndre Trondhjems amt. I det lange perspektivet har folketallet i Selbu gått noe tilbake siden 1950.

Jordbruket har hovedvekt på husdyrhold. Selbu er en stor skogbrukskommune, og skogen gir grunnlag for sagbruk og trevarefabrikker som utgjør 50 prosent av industriarbeidsplassene i kommunen. Husflid har sterke tradisjoner i bygda, blant annet med produksjon av selbuvotter. Det drives sørsamisk reindrift i Selbu gjennom Gåebrien sijte (Riast-Hylling reinbeitedistrikt) og Saantin sijte (Essand reinbeitedistrikt). Selbu er en mellomstor kraftkommune, med en gjennomsnittlig årsproduksjon på 573 gigawattimer (GWh) per 2016.

Selbu kommune

Visjon: Selbu – rosa i Trøndelag

Ordfører: Ole Morten Balstad (Ap)

Varaordfører: Tanja Fuglem (Ap)

Politisk organisering: Formannskap og 2 hovedutvalg

Kommunestyret: 25 representanter: 13 Ap, 3 H/KrF, 7 Sp og 2 SV

Valgdeltakelse: 65,8 % (kommunestyrevalget i 2019)

Kommunedirektør: Stig Roald Amundsen

Administrativ organisering: 3-nivå modell med rådmann og seksjonssledere

Struktur: Da intensjonsavtalen om en nye Værnes kommune strandet, vedtok kommunestyret i 2016 at Selbu kommune skulle bestå som egen kommune.

Interkommunalt samarbeid: Selbu er sammen med kommunene Frosta, Malvik, Meråker, Stjørdal og Tydal en del av Værnesregionen. Kommunen deltar i 40 kommunesamarbeid i ulike juridiske former og størrelser, hovedsakelig gjennom Værnesregionen (hele regionen eller deler av regionen).

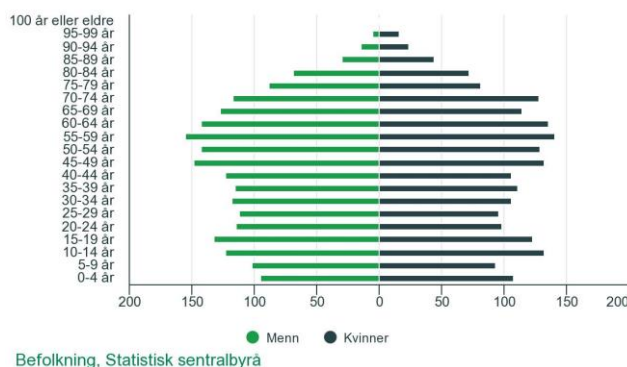
2.1 Befolkning

Ved inngangen til 2020 var det registrert 4 062 innbyggere i kommunen, en nedgang på 26 innbyggere siden årsskiftet 2018-2019. I nedgangen lå det en netto utvandring på 8 personer og en netto innenlandsk utflytting på 18 personer. Det ble født like mange som det døde. Kommunene hadde også en samlet nedgang på 5 innbyggere i både 2018 og 2017. I inneværende år har det vært en økning på 19 innbyggere i de tre første kvartalene.

¹ Store Norske Leksikon

Diagrammet viser antall personer i ulike aldersgrupper i kommunen, fordelt på menn og kvinner ved inngangen til 2020. SSB sin befolkningsframskriving fra 2020² viser en forventet folkemengde på 4 092 i 2030 og 4 233 i 2050. Forsørgerbrøken for eldre (antallet over 64 år relativt til antallet 20-64 år) var i ved inngangen av 2020 på 0,42 og forventes å øke til 0,68 i 2050. Tilsvarende tall for landet som helhet er hhv. 0,30 og 0,51. Andelen av befolkningen i kommunen med innvandrerbakgrunn er 6,7 %³.

Aldersfordeling per 1. januar 2020

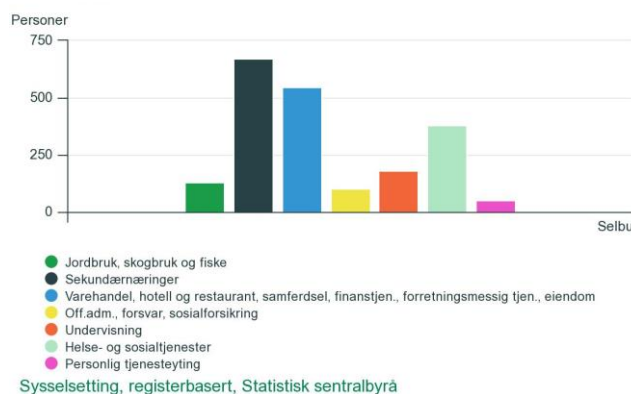

2.2 Bo- og arbeidsmarked

Selbu er sammen 8 andre kommuner en del av BA-region Trondheim. I 2019 var det 1 642 sysselsatte personer med arbeidssted i kommunen. Av disse var 1 349 bosatt i kommunen, 135 bosatt i Stjørdal, 40 i Trondheim, 37 i Tydal og 35 i Malvik. Av de 2 070 sysselsatte som var bosatt i kommunen, var det 266 som pendlet til Trondheim, 226 til Stjørdal, 40 til Oslo og 36 til Tydal. Arbeidsplassdekningen⁴ i kommunen var samme år på 79,0 %.

Diagrammet viser hva innbyggerne i kommunen arbeidet med ved inngangen til 2020. Andelen sysselsatte i privat sektor og offentlige foretak utgjør 65,0 % av de sysselsatte i kommunen (beregnet 2018). Landsgjennomsnittet lå på 68,0 %.

Hva innbyggerne arbeider med, 2019

Av kommunens befolkning over 16 år er det 48,7 % (37,1 % i landet) som har fullført videregående skole, 2,9 % (3,0) som har fagskole, 18,4 % (24,3) som har 4-årig høyere utdanning og 4,1 % (10,3) som har høyere utdanning på mer enn 4 år.

Sentrale nøkkeltall	2020	Landet 2020
Helt arbeidsledige i pst. av arbeidsstyrken per 31.10 (antall i parentes) ¹	1,7 (37)	3,5
Mottakere av uføretrygd i pst. av befolkningen 18-67 år per 30.09 (antall i parentes) ¹	13,4 (324)	10,4
Lønntakere med legemeldt sykefravær i pst. av arbeidstakere i alt per 30.06 (antall i parentes)	6,4 (116)	5,7

1) Kilde NAV

² MMMM-alternativet (middels nasjonal fruktbarhet, levealder, innenlands flytting og innvandring)

³ Innvandrere omfatter førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn og andregenerasjonsinnvandrere.

⁴ Sysselsatte som arbeider i kommunen som andel av sysselsatte som bor i kommunen.

3 Fylkesmannens hovedbilde av kommunen

Denne delen gjengir Fylkesmannen i Trøndelag sitt hovedbilde av kommunen ut fra et bredt samfunnsperspektiv og med bakgrunn i vårt bilde av kommunens tjeneste- og forvaltningsområder i kapittel 4.

Fylkesmannens bilde av kommunen	
	Selbu er en stor skogkommune i Trøndersk målestokk. Jordbruket er fjerde viktigste næring i kommunen, og Selbu er en av de større jordbrukskommunene i fylket. Ca. halvparten av kommunen ligger innenfor reinbeitedistrikter. Området brukes i hovedsak på barmark, men kan også brukes som alternative vinterbeiter. Det er gitt konsesjon til utbygging av vindkraft i kommunen. Selbu er en kommune med mange hytter.
	<p>Kommunen er godt rustet med hensyn til ressurser knyttet til kommunal planlegging og planstatus i kommunen vurderes derfor som god. Selbu kommune jobber godt og strukturert med samfunnssikkerhet og beredskap og arbeidet synes godt forankret i ledergruppa og organisasjonen ellers.</p> <p>En signifikant nedgang i antall sosialhjelpsmottakere under 24 år, og et høyt antall deltakere i kvalifiseringsprogrammet, kan tilsa at kommunen gjør kvalitativt godt arbeid med de sosiale tjenestene. Gjennom samarbeidet i Værnesregionen er Selbu langt framme i utprøving og bruk av velferdsteknologi.</p>
	<p>Kommunen har over tid hatt økonomiske utfordringer knyttet til å balansere driftet, og det er investert mye de siste årene. Det er viktig at kommunen følger endring i demografi, og rammebetingelser nøye fremover for å kunne gjøre de nødvendige tiltak i tid. Relativt stort antall dispensasjonssøknader indikerer at forankring til overordnet styringsverktøy ikke er god nok.</p> <p>Det har over tid blitt avdekket lovbrudd i barneverntjenestens praksis på flere sentrale områder i barnevernsarbeidet. Tjenesten har hatt utfordringer med å lukke lovbruddene og sikre en praksis i tråd med regelverket. Kommunen har en høy andel unge uføre. Elevundersøkelsen for 10. trinn for siste skoleåret viser at resultater for alle indikatorene er lavere enn nasjonalt gjennomsnittet. Kommunen har ikke utarbeidet kompetanseplan for helse og omsorgssektoren. Ca. 40 % av helsearbeiderne og 25 % av sykepleierne er over 55 år.</p> <p>Det er en del konflikter med rein på innmark i kommunen, og i forhold til streifbeiting av rein utenfor de fastsatte distriktsgrensene. Fylkesmannen ser også at hytteutbygging fører til konflikter om arealbruken i kommunen. Kommunen har et sårbart landbrukskontor med tanke på bemanning, sett i forhold til omfanget av både jordbruket og skogbruket. Kommunen har mangler mht. vannovervåking, og er klassifisert til middels mht. vannkvalitet.</p>
	<p>Kommunens største utfordringer fremover vurderes å være befolkningsutvikling og virkninger av demografiske endringer som kommunen opplever med synkende barnetall og stadig flere eldre. Rekruttering vil også være en utfordring fremover.</p> <p>Det er også viktig at kommunen iverksetter tiltak for å styrke kommunens økonomiske bærekraft. Kommunen må ha kraft til å skape utvikling både på tjenestesiden og som samfunnsutvikler. Kommunen må sette fokus på hvordan de vil håndtere utfordringsbildet og skape handlingsrom, herunder hvilke oppgaver de vil løse selv og hvilke de vil løse gjennom interkommunalt samarbeid.</p>

Fylkesmannens inntrykk av kommunens tjeneste- og forvaltningsområder	
1 Rød	Området <i>barnevern</i> anses som svake med hensyn til kvalitet, sårbarhet og bærekraft. Det er indikasjoner på betydelige avvik eller høy risiko for avvik fra det som forventes i lov, forskrift og god faglig praksis.
8 Gul	Områdene <i>kommunal økonomi, folkehelse, omsorgstjenestene, barnehage, grunnskole, klima og miljø, landbruk og reindrift</i> anses som middels med hensyn til kvalitet, sårbarhet og bærekraft. Det er indikasjoner på mindre avvik eller middels risiko for avvik fra det som forventes i lov, forskrift og god faglig praksis.
5 Grønn	Områdene <i>kommunal planlegging, samfunnssikkerhet og beredskap, kommunehelsetjenesten, sosialtjenesten og integrering og bosetting</i> anses som gode med hensyn til kvalitet, sårbarhet og bærekraft. Det er ikke indikasjoner på avvik eller risiko for avvik fra det som forventes i lov, forskrift og god faglig praksis.
Sentrale tema og dialogpunkt	
<p>Bærekraft og kommunen som samfunnsutvikler</p> <p><i>Forvaltning av areal og naturressurser med gode og oppdaterte planverk, god veiledning, aktive gründere og godt samspill mellom aktører er avgjørende faktorer for å lykkes med en god samfunnsutvikling. Befolkningsutvikling henger tett sammen med næringsutvikling og tilgang på arbeidsplasser. Stedsutvikling er også viktig for å gjøre regionen attraktiv, og tilbudet i de ulike tettstedene.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hvordan kan bærekraften styrkes gjennom økt attraktivitet og utviklingskraft? 2. Selbu er en stor hyttekommune, hvordan jobbes det med å unngå arealkonflikter mellom de forskjellige interesser? 3. Hvordan kan kommunen bidra til å skape gode møteplasser for dialog mellom reindriftsutøvere, kommunen, og bygdefolk. 4. Hvordan vil kommunen jobbe med å sikre jordvernet? 5. Hvordan ivaretas klima og miljøinteresser, herunder karlegging av naturverdier og overvåking av vannforekomster? 	
<p>Styring og forvaltning av kommunen</p> <p><i>Kommunen er godt rustet med hensyn til ressurser knyttet til kommunal planlegging og planstatus i kommunen vurderes derfor som god. Stort antall dispensasjonssøknader indikerer likevel at kommunens overordna planstatus ikke er et godt nok styringsverktøy.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Med utgangspunkt i antallet dispensasjonssøknader hvordan kan kommunen jobbe med en bedre forankring til overordnet styringsverktøy. 2. Kan kommunen si noe om status på sin «forpliktende plan» for å bedre det økonomiske handlingsrom? Hva vil det være spesielt fokus på i tiden fremover? 3. Dagens høye kostnadsnivå innen pleie og omsorgstjenestene gir behov for innovasjon og omstilling for å møte utviklingen i aldersbæreevnen. Hvordan jobber kommunen med dette? 4. Hvilke tiltak vil kommunen iverksette for å møte utfordringer knyttet til demografi? 5. Hvilke muligheter og utfordringer ser kommunen med interkommunalt samarbeid på så mange tjenesteområder? Hva er status og videre strategi? Hvordan styres dette? 6. Fylkesmannen er kjent med at kommunens formannskap har fattet vedtak hvor de ønsker å nedlegge Midt Trøndelag interkommunalt politisk råd. Hva er bakgrunnen og hva tenker kommunen vedrørende deltakelse i fremtidige interkommunale politisk råd? 7. Er det spesielle område Fylkesmannen kan bidra med, knyttet til opplæring og veiledning? 	

Sikre innbyggere likeverdige tjenester

I kommunereformprosessen valgte Selbu å fortsatt bestå som egen kommune, og med det ivareta alle kommunens roller, både som tjenesteprodusent, myndighetsforvalter, samfunnsutvikler og som demokratisk arena. En stor del av kommunes oppgaver og tjenester i dag løses gjennom interkommunalt samarbeid – 30 samarbeidsrelasjoner

1. Hvordan vurderer kommunen sin egen sårbarhet knyttet til kapasitet, kompetanse og kvalitet, både knyttet til tjenesteproduksjon og styringsressurser?
2. Fylkesmannen har vurdert at barneverntjenesten fortsatt har høy risiko for svikt. Hvordan sikrer kommunen oversikt over tilstandsbildet i barneverntjenesten og hvilket samarbeid er opprettet med Stjørdal som vertskommune?
3. Hvordan forbereder kommunen seg til kommende oppvekstreform/barnevernreform?
4. Hvilke tiltak gjennomfører barnehagemyndigheten for å påse at barnehageeier etterlever barnehageloven med forskrifter?
5. Hvordan er samhandlingen med NAV og andre aktører i forhold til unge uføre?
6. Hvordan integreres jobbing med psykisk helse og rus i folkehelsearbeidet?
7. I januar 2019 ble kvalitetsreformen «Leve hele livet» rullet ut i landets kommuner. Målet er at alle eldre skal få bedre hjelp og støtte til å mestre livet. Hvilke satsningsområder er identifisert og hvilke løsninger har det blitt jobbet med i kommunen?
8. Hvordan vil kommunen arbeide for mindre sårbarhet og større robusthet i landbruksforvaltningen?
9. Hvordan jobbes det med å overvåke vannforekomstene i kommunen?

4 Fylkesmannens bilde av tjeneste- og forvaltningsområder

Denne delen gjengir Fylkesmannen i Trøndelag sitt inntrykk av kommunen som tjenesteyter eller forvalter på enkeltområder, herunder styrker og svakheter, utfordringsbilde og handlingsrom, sett opp mot statlige forventninger, politikk og Fylkesmannens kjennskap til kommunen.

4.1 Kommunal planlegging

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> • Oppfølging av nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, vedtatt 14. mai 2019. • Avveininger ut fra hensyn til samordnet areal- og transportplanlegging, barn- og unge, produksjonsgrunnlaget for jord- og skogbruk, herunder beiteressursene, naturmangfold/naturverdier, landskap, friluftsliv og strandsoneforvaltning. • Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Dispensasjoner fra plan (antall)	23	24	IA
Reguleringsplaner vedtatt (antall)	7	2	IA
Kommuneplanens arealdel sist vedtatt (årstall)	IA	2017	IA
Kommuneplanens samfunnsdel sist vedtatt (årstall)	IA	2018	IA
Fylkesmannens bilde av området			
	Kommuneplanens arealdel 2014-2024 endelig vedtatt i 2017. I årene 2018-2019 er det sendt 17 reguleringsplaner på høring, hvorav 9 er vedtatt i kommunen. Relativt mange dispensasjonssøknader. Selbu har i planstrategien (2019-2023) vedtatt å revidere kommuneplanens arealdel i perioden. Lite fagmiljø på plan men med god kompetanse.		
	Oppdatering av kommunens overordnede og langsiktig arealstrategi i tråd med muligheter, utfordringer og behov er positivt, og vil derigjennom sikre at ambisjonene i kommuneplanens samfunnsdel konkretiseres gjennom prioriteringer i kommuneplanens arealdel, handlingsdel og i økonomiplan.		
	Relativt mange dispensasjoner fra overordna planverktøy tilsier enten at eksisterende planer er utdatert eller mangler forankring som det styringsverktøyet de er ment å være.		
	Ny kommuneplanens arealdel vil bli et viktig styringsverktøy for å bidra til vekst og samfunnsutvikling, og for å synliggjøre koblingene mot kommuneplanens samfunnsdel.		
 Grønn	Kommunen er godt rustet med hensyn til ressurser knyttet til kommunal planlegging og planstatus i kommunen vurderes derfor som god. Stort antall dispensasjonssøknader indikerer likevel at kommunens overordna planstatus ikke er et godt nok styringsverktøy.		
Sentrale tema			
1. Arbeidet med oppdatering av kommuneplanens arealdel sikrer forankring og blir et godt styringsverktøy, for å redusere behovet for dispensasjoner.			

4.2 Kommunal økonomi

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> Økonomisk handlingsrom og bærekraft. Økonomistyring. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019 ¹
Netto driftsresultat i pst. av brutto driftsinntekter	-0,6	0,7	1,5
Arbeidskapital ² i pst. av brutto driftsinntekter	14,0	36,3	20,6
Netto renteesponering i pst. av brutto driftsinntekter	-	62,4	48,0
Fri egenkapital drift i pst. av brutto driftsinntekter	8,4	9,0	12,0
Skatt i pst. av landsgjennomsnittet	77,5	76,8	100
1) Landet uten Oslo 2) Ekskl. premieavvik			
Fylkesmannens bilde av området			
	<p>I inntektssystemet for 2021 er kommunens utgiftsbehov beregnet til å være 13,3 % høyere enn gjennomsnittskommunen (12,8 % i 2020). Kommunen har innført eiendomsskatt på kraftanlegg/-nett, vindkraftverk og petroleumsanlegg. Den generelle eiendomsskattesatsen er for 2020 satt til 7,0 promille. Årsregnskapet for 2019 viste 272,1 mill. kr fordelt til drift og et mindreforbruk på 1,05 mill. kr. Kommunen har vært registrert i ROBEK, men ble utmeldt 2006 etter 3 år i registeret. Revisor tar i sin beretning om årsregnskapet for 2019 forbehold ved konklusjon om budsjettet. Dette har bakgrunn i at det er regnskapsført avsetning til og bruk av ubundne investeringsfond uten gyldig vedtak. Kommunen er en del av et interkommunalt samarbeidet om lønn og regnskap i Værnesregionen.</p>		
	<p>Andelen fri egenkapital er styrket de siste 3 år (økonomisk buffer). Betydelig styrket likviditet i løpet av de 3 siste årene</p>		
	<p>Svak økonomisk balanse de 2 siste årene med negativt netto driftsresultat i 2018. Renteeksponering godt over landsgjennomsnittet og økende.</p>		
	<p>Selv om det har vært befolkningsnedgang de siste årene, har kommunen hatt en god befolkningsvekst siden tusenårsskiftet. På tross av noe befolkningsnedgang, anslås det i SSB sin befolkningsframskriving en vekst på 171 personer fram til 2050. Med dette som bakgrunn bør man ta høyde for at befolkningen i kommunene både kan gå opp og ned i årene som kommer. Samme framskriving anslår en betydelig økning i andelen eldre i kommunen, med over en dobling av antall innbyggere 80 år og eldre. Dette vil sette kommunens økonomiske handlingsrom og bærekraft under press. I den sammenheng er det er også viktig å ta med seg at merskatteinntektene de siste årene har bidratt sterkt til en styrket bunnlinje i kommunesektoren.</p>		
 Gul	<p>Med bakgrunn i de mest sentrale nøkkeltallene for kommuneøkonomi, vurderes kommunens økonomiske stilling som middels. For å styrke nåværende handlingsrom og bærekraft, er det viktig at kommunen følger endringer i befolkning, demografi og rammebetingelser nøye for å kunne gjøre nødvendige tiltak i tide.</p>		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> Hvordan vil kommunen arbeide framover for å ha god økonomiske bærekraft? Hvilke tiltak vil kommunen iverksette for møte utfordringer knyttet til demografi? 			

4.3 Samfunnssikkerhet og beredskap

Fokusområder		
<ul style="list-style-type: none"> Kommunen skal ha mål og plan for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) skal være revidert i løpet av de siste 4 år Overordnet beredskapsplan skal være revidert i løpet av siste år Skal ha gjennomført eller deltatt på øvelse i løpet av siste 2 år Helhetsbilde basert på DSB kommuneundersøkelse 2020, samt vurdering etter tilsyn mv. 		
Sentrale nøkkeltall	2020	Landet 2020
Helhetlig ROS-analyse sist revidert (årstall)	2019	IA
Overordnet beredskapsplan sist revidert (årstall)	2019	IA
Beredskapsøvelse sist gjennomført (årstall)	2019	IA
Helhetsbilde basert på kommuneundersøkelsen (maks 37 poeng)	32,5	IA
Fylkesmannens bilde av området		
i	<p>Fylkesmannen i Trøndelag har utviklet en beredskapstrapp basert på utvalgte spørsmål fra kommunens besvarelser på DSB's årlige kommuneundersøkelse, samt Fylkesmannens kjennskap til kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Figuren viser Selbu kommune sin plassering.</p>	
+	<p>Selbu kommune jobber godt og strukturert med samfunnssikkerhet og beredskap og arbeidet synes godt forankret i ledergruppa og organisasjonen ellers. Det er engasjement for arbeidet og kommunen synes å ha god oversikt over risikobildet i Selbu. Kommunen har gode og oppdaterte planer/dokumenter innenfor området.</p>	
!	<p>Selv om det jobbes bra med samfunnssikkerhet og beredskap i Selbu kommune er det alltid noen forbedringspunkter. Selbu bør utvide sitte beredskapsråd med relevante offentlig og private aktører og involvere disse i revisjon av helhetlig ROS. I denne bør også kommune vurdere kommunens evne til å opprettholde sin virksomhet etter at en hendelse har inntruffet.</p>	
	<p>I tillegg til revisjon av helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (se overfor) bør kommunen sikre at arbeidet med samfunnssikkerhet går som en rød tråd gjennom alt kommunalt planverk. Dette i arbeidet for og arbeidet helhetlig og systematisk, samt ha en god forankring i hele organisasjonen.</p>	
 Grønn	<p>Selbu kommune jobber bra med samfunnssikkerhet og beredskap, har oppdatert planverk, selv om det er noen mangler. Dersom kommunen utbedrer disse i forbindelse med revisjon etter covid-19 vil de klatre helt til topps i kommunetrappa.</p>	
Sentrale tema		
<p>1. Evaluering etter øvelser og hendelser og revisjon kommunens planverk bl.a. med bakgrunn i den pågående koronapandemien</p>		

4.4 Folkehelse

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> Kommunens fokus på folkehelse skal gjenspeiles i all planlegging. Det skal jobbes aktivt med å redusere sosiale ulikheter i helse. Satse på forebyggende tilbud med fokus på deltakelse, aktivitet og mestring. Psykisk helse og forebyggende rusarbeid skal være inkludert som en likeverdig del i folkehelsearbeidet. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Mottakere av uføreytelser 18-44 år, gj.snitt 3 år, 2016-2018 (%)	4.4	4.6	2.9
Overvekt inkludert fedme ved sesjon/17 år, gj.snitt 4 år, 2017-2020 (%)	31	28	22
Kilde: FHI 1) Kilde: Ungdata-undersøkelsen			
Fylkesmannens bilde av området			
	Deltar som del av Værnesregionen, i program for folkehelse og har en andel i interkommunal folkehelserådsgiver (20%) og interkommunalt samarbeid om Frisklivssatsningen.		
	Kommunen deltar i prosjektet «VærMed». Målet er å inkludere barn og unge i minst en fysisk aktivitet i uken og sikre inkludering og engasjement blant barn og unge. 89 % av ungdomsskoleelevene er med i fritidsorganisasjon. For Trøndelag er andelen 69% og for landet 65%.		
	Kommunen scorer 34% på indikatoren «god drikkevannsforsyning. Dette mot 90% i landet for øvrig. Ved siste ungdatabundersøkelse svarte 30% av ungdomsskoleelevene at de hadde vært beruset det siste året. For Trøndelag er andelen 16% og for landet 13 %.		
	Bruk av kommunal planstrategi med oppdatert oversiktsdokument vil være et viktig verktøy for å iverksette og evaluere tiltak.		
 Gul	Kommunen har en høy andel unge uføre, og flere ungdommer med overvekt enn sammenlignbare gjennomsnitt.		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> Barn og unges oppvekstvilkår Hvordan integreres psykisk helse og rus i folkehelsearbeidet Drikkevann 			

4.5 Omsorgstjenestene

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen skal ha nødvendig kompetanse. • Kommunen tilpasser omsorgstjenestene til fremtidige behov. • Kommunen bruker planlegging som verktøy i sitt arbeid med omsorgstjenestene. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/helseutd. (%)	80.6	83.3	77.7
Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester per innbygger (kr)	33 998	35 320	28 772
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem (%)	12.2	13.5	11.9
1) Landet uten Oslo			
Fylkesmannens bilde av området			
	Kommunen har plan for habilitering og rehabilitering og plan for helse- og omsorgssektoren ferdigstilles nå i høst.		
	Gjennom samarbeidet i Værnesregionen er Selbu langt framme i utprøving og bruk av velferdsteknologi. Kommunen har en høy andel faglærte i helse- og omsorgstjenesten og oppgir selv å ha en positiv kompetanseutvikling, med flere ansatte som tar utdanning/videreutdanning.		
	Kommunen har ikke utarbeidet kompetanseplan for helse – og omsorgssektoren. 39% av helsefagarbeidere og 25% av sykepleierne er over 55 år. Aldersbæreevnen i 2040 er forventet å bli 1.9 mot 2.7 for landet.		
	Innovasjon og omstilling er nødvendig for å sikre bærekraftige omsorgstjenester.		
 Gul	Andelen eldre øker betydelig og det er en høy andel helsepersonell over 55 år.		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Helhetlig plan for omsorgstjenesten som verktøy 2. Kommunens arbeid for innbyggere med behov for tverrfaglige, sammensatte og koordinerte tjenester 3. Kommunens arbeid med Leve hele livet 			

4.6 Kommunehelsetjenesten

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> Kommunen skal ha tilstrekkelig legedekning. Kommunen skal prioritere skolehelsetjeneste og helsestasjon. Kommunene skal ha koordinerende enhet. Kommunene skal gi helsetjenester til personer med rusavhengighet og psykiske utfordringer. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetj. per 10 000 innb. 0-20 år	66.1	61.9	44.1
Årsverk med videreutd. i psykisk helse per 10 000 innb.	-	2.5	9.0
Antibiotika resepter per 1000 innb. 0-79 år per år (antall)	277	270	311
1) Landet uten Oslo 2) Kilde: FHI			
Fylkesmannens bilde av området			
	Kommunen deltar i legevaktsamarbeid i Værnesregionen.		
	Kommunen har fire fastleger med til sammen 373 ledige listeplasser. Kommunen deltar i læringsnettverk innen rus og psykisk helsearbeid. Vaksinedekningen for meslinger blant 9 åringer er 97.6% og for landet 96%. Måltallet for kommunene er 95%.		
	Rapportert omfang av kompetanse i psykisk helsearbeid er lavt sammenlignet med landsgjennomsnittet.		
	Økende krav til spesialisering i tjenestene gir større behov for fagpersonell med spesialisert kompetanse.		
 Grønn	God kapasitet i legetjenesten og høy prioritet av helsestasjon og skolehelsetjenesten. Samarbeid i Værnesregionen.		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> Kommunens arbeid med rus og psykisk helse Arbeidet for utsatte barn og unge i helsestasjon og skolehelsetjenesten. Tverrfaglig arbeid med habilitering- og rehabilitering 			

4.7 Sosialtjenesten

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> • At de sosiale tjenestene er forsvarlige og tilgjengelige for innbyggerne i kommunen • At kommunen arbeider godt med lavinntektsfamilier 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år (antall i parentes), av innbyggerne 20-66 år (%)	3,7 (87)	3,6 (84)	3,8 (109 845)
Andelen barn i familier som mottok sosialhjelp (antall i parentes), av barn totalt (%)	1,1 (48)	1,2 (51)	1,2 (58 573)
Andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år (antall i parentes), av sosialhjelpsmottakere totalt (%)	22,7 (20)	15,5 (13)	19,3 (22 517)
1) Landet uten Oslo			
Fylkesmannens bilde av området			
	NAV Selbu er en del av NAV Værnes, der Stjørdal er vertskommune. Selbu har åpent kontor mandager 10.00-12.00. På kommunens hjemmeside oppgis direktenummer for henvendelser om sosiale tjenester og nødhjelp. Ifølge våre opplysninger har Selbu 1 stilling knyttet til sosiale tjenester. Kommunen har en liten nedgang i antall sosialhjelpsmottakere fra 2018 til 2019. Antall barn i familier som mottok sosialhjelp har gått svakt opp i samme periode.		
	Sentralt rapporterte tall for NAV Værnes viser at de har 54 deltagere i kvalifiseringsprogrammet (KVP), noe som er svært gode tall. Tjenesten økonomisk rådgivning synes også tilgjengelig, da antall saker med økonomisk rådgivning til personer som ikke mottok sosialhjelp er økende, fra 5 i 2018 til 17 i 2019.		
	Siden 2018 er ingen av de 3 klagesakene fra Selbu endret. Praksis i vertskommunen har betydning ved vurdering av om NAV gir forsvarlige tjenester til innbyggerne i Selbu. For Stjørdal er 6 av 18 klagesaker endret eller sendt tilbake for ny vurdering. Dette ligger litt over gjennomsnittet for fylket og gir noe bekymring for tjenesten økonomisk stønad.		
	Det er ikke registrert vedtak om individuell plan til mottakere av økonomisk stønad i 2018 og 2019. Det foreligger ingen vedtak på midlertidig bolig i 2018 og ett i 2019, noe som kan bety at det ikke er stort behov for tjenesten i kommunen eller at det ikke fattes vedtak når tjenesten gis. Disse forhold bør kommunen være nysgjerrig på.		
 Grønn	En signifikant nedgang i antall sosialhjelpsmottakere under 24 år, og et høyt antall deltakere i KVP, kan tilsa at kommunen gjør kvalitativt godt arbeid med de sosiale tjenestene. Vi ser vi ingen større bekymring for de sosiale tjenestene i Selbu. Dette opp mot øvrig informasjon fra klagesaker, tilsyn og KOSTRA-data.		
Sentrale tema			
1. Vertskommunesamarbeid om de sosiale tjenestene i NAV-kontoret: dialog, rutiner for rapportering, utviklingstrekk og tilbakemeldinger fra vertskommune til øvrig deltakerkommuner for å sikre eierskap og forsvarlige tjenester til innbyggerne i Selbu.			

4.8 Bosetting, kvalifisering og integrering

Fokusområder		
<ul style="list-style-type: none"> • Gode arenaer for hverdagsintegrering • Godt tilpassede tilbud for barn, unge og voksne innenfor norsk som andrespråk • Arbeids- og utdanningsrettet kvalifisering av nyankomne innvandrere 		
Sentrale nøkkeltall	2019	Landet 2019
Andel innvandrere med innvandrerbakgrunn som har grunnskoleopplæring som høyeste utdanning (%)	25,7	26,4
Andel personer med innvandrerbakgrunn som er sysselsatt (%)	60,3	63,1
Personer i husholdninger med vedvarende lavinntekt (%-andel blant alle med innvandrerbakgrunn.) *)2018	32,1*	27,5*
<i>Kilde: IMDi.no. Personer med innvandrerbakgrunn omfatter både arbeidsinnvandrere, familieinnvandrede og flyktninger. For prosentvis fordeling mellom disse gruppene</i>		
Fylkesmannens bilde av området		
	Andelen personer med innvandrerbakgrunn i Selbu kommune utgjør om lag 6,7 prosent (fylkessnittet 13,7 %).	
	Andelen personer med innvandrerbakgrunn som bor i husholdninger med lavinntekt ligger nært gjennomsnittet for landet. Det samme gjelder andelen sysselsatte personer med innvandrerbakgrunn.	
	Grunnleggende kvalifisering av personer med innvandrerbakgrunn er viktig for å forbygge utenforskap og avhengighet av offentlige ytelser på sikt. Norskopplæring og grunnskoleopplæring er viktig tiltak her.	
	For noen kan kvalifiseringsprogrammet (KVP) være et tiltak som gir grunnlag for overgang til arbeid.	
 Grønn	Statistikken viser verdier på gjennomsnitt på de fleste indikatorer som beskriver tilknytning til arbeidslivet og grunnleggende kvalifisering hos personer med innvandrerbakgrunn.	
Sentrale tema		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kvalifiserende tilbud for personer innvandrerbakgrunn som mangler videregående opplæring og/eller tilknytning til arbeidslivet. 2. Tilbud om grunnleggende kvalifisering for personer med innvandrerbakgrunn som er i lavinntektsgruppen. 		

4.9 Barnehage

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> Barnehager med høy kvalitet som ivaretar barnas behov for omsorg og lek, og fremmer læring og danning. Et tilgjengelig barnehagetilbud for alle barn. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Barnehagedekning: Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (%)	90-93	90-93	92
Pedagognorm: Andel barnehager som oppfyller pedagognormen uten dispensasjon (%)	60	40	64
Bemanningsnorm: Andel barnehager som oppfyller bemanningsnormen (%)	-	100	94
Antall dispensasjon fra utdanningskravet (styrer og pedagogisk leder)	0	0	1 685
<i>Kilde: Barnehagefakta, UDir, BASIL, Kommunestatistikken (FMTL)</i>			
Fylkesmannens bilde av området			
	Selbu har 5 kommunale barnehager i en desentralisert struktur. Barnehagene har til sammen 174 barn, av dem 63 småbarn (1-2 år). 8 % av barna er minoritetsspråklige. Alle barnehagene oppfyller bemanningsnormen.		
	42 % av de ansatte er barne- og ungdomsarbeidere, dobbelt så mye som landsgjennomsnittet.		
	3 av barnehagene oppfyller ikke pedagognormen, og 2 av dem har dispensasjoner knyttet til dette. 1 barnehage oppfyller ikke pedagognormen, men har <i>ikke</i> dispensasjon for dette. Det er ikke gjennomført tilsyn med barnehagene de siste 5 årene. Det er ingen mannlige ansatte i grunnbemanninga. Godt over halvparten av den spesialpedagogiske hjelpen utføres av assistent.		
	I og med at det ikke er gjennomført tilsyn med barnehagene, er FM opptatt av hvordan lokal barnehagemyndighet påser at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk. FM vil også peke på behovet for å øke andelen barnehagelærere i noen av barnehagene.		
 Gul	Etter en risiko- og sårbarhetsanalyse vurderer FM Selbu kommune som gul. Det er spesielt kommunens ansvar for å påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk som er avgjørende for denne fargesettingen.		
Sentrale tema			
1. Hvilke tiltak gjennomfører barnehagemyndigheten for å påse at barnehageeier etterlever barnehageloven med forskrifter?			

4.10 Grunnskole

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> • Elever skal mestre grunnleggende ferdigheter og ha god faglig kompetanse. • Alle elever skal ha et godt og inkluderende læringsmiljø. • Flere elever og læringer skal gjennomføre videregående opplæring. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Nasjonale prøver 8. trinn, mestringsnivå 1+2, lesing	21,1	44,2	24,5
Nasjonale prøver 8. trinn, mestringsnivå 1+2, engelsk	28,2	48	26,8
Grunnskolepoeng	41,4	41,1	43,2
Nasjonale prøver 5. trinn, mestringsnivå 3, regning	23,8	33	25,4
Andel lærere som oppfyller kompetansekravet i engelsk på ungdomstr. ²	29	43	56
1) Kilde: www.skoleporten.udir.no 2) Kilde: GSI *) Tall er unntatt offentlighet			
Fylkesmannens bilde av området			
	Selbu kommune har fire skole med 441 elever. Antall elever har blitt redusert med 13 % i de siste 10 år. I skoleåret 2010/11 hadde Selbu kommune 506 elever.		
	Gode resultater i elevundersøkelsen for 7. trinn, spesielt indikator læringskultur som utmerker seg i positiv retning. Selbu kommune har forbedret resultater i 2019 i nasjonale prøver for 5. trinn i regning. Kommunen er med i den nasjonale satsingen «Inkluderende barnehage- og skolemiljø» (IBSM).		
	Høy andel elever på mestrings nivå 1 og 2 i lesing og engelsk på 8. trinn. Elevundersøkelsen for 10. trinn for siste skoleåret viser at resultater for alle indikatorene er lavere enn nasjonalt gjennomsnittet. Særlige utfordringer ligger i resultater for indikatorene: læringskultur, motivasjon og vurdering for læring. Kommunen har utfordringer med kompetansekravene til lærerne som underviser i engelsk på ungdomstrinnet.		
	Vi ser at kommunen har positiv utvikling i andel lærere som oppfyller kompetansekrav. Kommunen jobber godt og systematisk med læringsmiljø gjennom deltagelse i IBSM.		
 Gul	Selbu kommune har gode resultater i nasjonale prøver i regning på 5. trinn. Kommunen skårer bra i elevundersøkelsen for 7. trinn. Utfordringer ligger i resultater for nasjonale prøver på 8. trinn. Grunnskolepoeng er lavere enn fylkets- og nasjonalt gjennomsnittet. Selbu bidrar godt i arbeidet med desentralisert kompetanseutvikling (DEKOM).		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunen har utfordringer i lesing og engelsk på 8. trinn. 2. Kommunen har utfordringer i resultater for indikatorene: læringskultur, motivasjon og vurdering for læring for 10.trinn 3. Kommunens arbeid med elevenes medvirkning og at elevstemmen høres i skolens arbeid 			

4.11 Barnevern

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> Barn skal ha rett hjelp til rett tid (forsvarlige tjenester) Kommunen må gjøre nødvendige forberedelser i forkant av kommende barnevernreform (ikrafttredelse 1.1.2022) 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Barn med melding ift. innbyggere 0-17 år (%)	2,6	3,5	4,6
Barn med undersøking ift. innbyggere 0-17 år (%)	2,6	4,0	4,8
Barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år (%)	1,6	2,2	3,8
1) Landet uten Oslo *) Tall kan ikke offentliggjøres			
Fylkesmannens bilde av området			
	Selbu inngår i interkommunal barneverntjeneste med Stjørdal, Frosta, Tydal og Meråker; Værnesregionen barneverntjeneste. Stjørdal er vertskommune.		
	Det er gjennomført stikkprøvetilsyn med tjenestens håndtering av bekymringsmeldinger. Det ble ikke funnet lovbrudd. Tjenesten har gjennomført Tjenestestøtteprogrammet som er en del av regjeringens reformforberedende kompetansestrategi. Tjenestestøtteprogrammet har som mål å styrke barneverntjenestens kompetanse.		
	Det har over tid blitt avdekket lovbrudd i barneverntjenestens praksis på flere sentrale områder i barnevernsarbeidet. Tjenesten har hatt utfordringer med å lukke lovbruddene og sikre en praksis i tråd med regelverket. Det har over tid vært høyt sykefravær og høy turn-over i tjenesten, både blant ansatte og ledelse.		
	Det er viktig at kommuneledelsen tar aktivt eierskap i barneverntjenesten. Tjenesten mottar i perioden 2020 – 2022 veiledningsteam i regi av Bufdir. Veiledningsteam skal bidra til å styrke ledelseskompetansen og få på plass systemer og arbeidsformer som møter utfordringene tjenesten står overfor. Det blir viktig å bidra til å sikre stabilitet i tjenesten med tanke på det påbegynte utviklingsarbeidet.		
 Rød	Barneverntjenesten vurderes fortsatt med høy risiko for svikt. Dette på grunn av avdekket lovbrudd over tid, og utfordringen med å sikre en praksis i tråd med regelverket. Videre har tjenesten vært preget av høy turn-over og sykmeldinger.		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> Sikre tilstrekkelig tiltak, kompetanse og kvalitet i tjenesten, jf. oppvekstreformen/barnevernreformen Bruk og nytte av veiledningsteam, samt det etablerte læringsnettverket for Trondheim omegn. 			

4.12 Klima og miljø

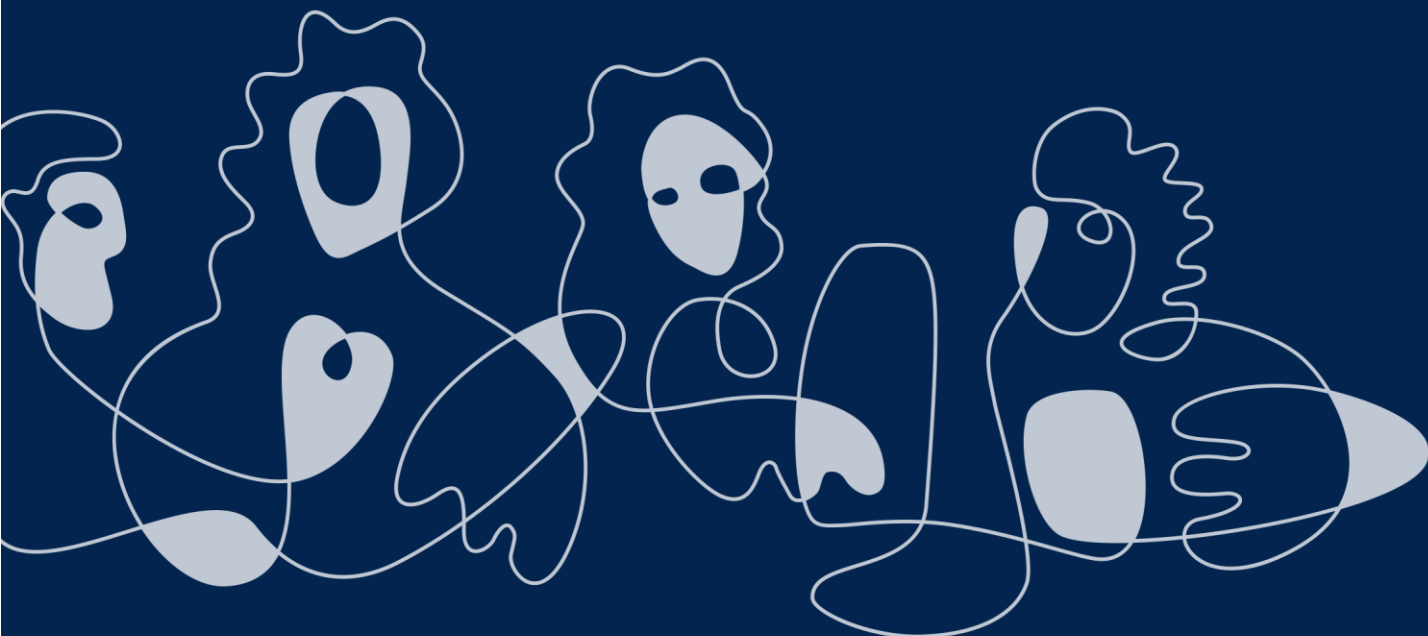
Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> • Kommunene er gitt oppgaver og myndighet på hele klima- og miljøområdet, og kommunens oppfølging er avgjørende for å oppnå nasjonale miljømål. • Forvaltning av verneområder og utmarksområder i kommunen. • Klimatilpasning og utslippskutt. • Behov for vannovervåking i kommunen (kunnskapsgrunnlag) • Kartlegging av naturmangfold i forb. med arealplanlegging i kommunen. • Avfallshåndtering, avløp og forurenset grunn. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2018
Andel innbyggere tilknyttet anlegg der rensekrav er oppfylt	-	15	41,1
Andel husholdningsavfall levert til materialgjenvinning, inkl. biologisk behandling	46,7	51,2	40,8
1) Landet uten Oslo			
Fylkesmannens bilde av området			
	Selbu er innlandskommune med jordbruk. Kommunen har løype for fornøyleskjøring med snøskuter. Det bygges vindkraftverk i kommunen (Stokkfjellet).		
	Kommunen deltar i klimanettverk (både lavutslippsnettverk og klimatilpasningsnettverk), og har søkt midler til kommunedelplan naturmangfold. Kommunen har økende andel husholdningsavfall som går til materialgjenvinning, og har system for utsortering av matavfall.		
	Kommunen har lokal forvaltning av mindre verneområder. Kommunen har ikke oversikt over rene masse-deponi. Kommunen har manglende oppdatering av databasen Grunnforurensning.		
	Med en prognostisert økning i folketallet og en kommune med mange fritidsboliger. Det er viktig at nødvendige miljøhensyn tas i plan- og inngrepssaker framover.		
 Gul	Kommunen vurderes til middels risiko innenfor klima og miljø. Kommunen deltar i klimanettverk (lavutslippsnettverk og klimatilpasningsnettverk), og har miljørådgiver og vannområdekoordinator (samarbeid i vannområdet). Kommunen har mangler mht. vannovervåking, og er klassifisert til middels mht. vannkvalitet.		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kartlegging av naturverdier i forb. med arealsaker. 2. Overvåking av vannforekomster i kommunen. 			

4.13 Landbruk

Fokusområder				
<ul style="list-style-type: none"> • Økt verdiskaping og landbruk over hele landet. • Bærekraftig landbruk med lavere utslipp av klimagasser. • Aktiv bruk av skog i klimasammenheng. 				
Sentrale nøkkeltall		2018	2019	Landet 2019
Foretak med melkekvote ¹			117	7 831
Planteindeks		6,8	7,3	5,32
1) Kilde: Landbruksdirektoratet 2) Gjennomsnitt Trøndelag 2019				
Fylkesmannens bilde av området				
	Selbu er en stor skogkommune i Trøndersk målestokk. Jordbruket er fjerde viktigste næring i kommunen, og Selbu er en av de større jordbrukskommunene i fylket. Kommunen har et sterkt og aktivt produsentmiljø hovedsakelig med basis i melkeproduksjonen. Melkeproduksjonen står for omtrent ¾ av verdiskapingen i jordbruket i kommunen. Det har vært til dels stor utbygging innenfor melkeproduksjonen i deler av kommunen. Dette har i noen områder ført til stor etterspørsel etter dyrkajorda. Leiejordsandelen var i 2016 vel 50 prosent noe som er over landsgjennomsnittet. Kommunesamarbeid Selbu -Tydal f.o.m. 2020 på skogområdet.			
	Kommunen er innovativ for å finne nye digitale støtteverktøy for effektiv kontroll og løsning av andre forvaltningsoppgaver. Kommunene gjør en god jobb på forvaltningsområdet skog og er svært aktive i Nidaros skognettverk. Stødig administrativt angående jordvern. God plankompetanse i administrasjonen.			
	Kommunen har et sårbart landbrukskontor med tanke på bemanning, sett i forhold til omfanget av både jordbruket og skogbruket. Når man nå også dekker Tydal med skogkompetanse, kan det gi utfordringer med hensyn til kapasitet og robusthet. Nylig forvaltningskontroll avdekket at kommunens forvaltning ikke er i tråd med regelverket på alle områder. Politisk vilje til å «bruke» dyrka jord til andre formål enn matproduksjon, fører til en del dispensasjonssaker som er krevende for jordvernet.			
	Skogressursen i kommunen har stor betydning. God kunnskap om ressurs er viktig m.h.t. utvikling av skogbruket i kommunen. Igangsatt arbeid med nye skogbruksplaner vil gi et godt grunnlag. Det er gjennom et sterkt og aktivt produsentmiljø, lagt til rette for at melkeproduksjonen vil være en viktig del av jordbruket i kommunen også i årene som kommer.			
 Gul	Kontroller de siste årene på jordbruksområdet har avdekket at kommunen med fordel kan bli tydeligere i sin rolle som forvaltningsmyndighet. Litt lite fokus og engasjement rundt utviklingsoppgavene. Politisk vilje til å «bruke» dyrka jord til annet formål enn matproduksjon fører til en del dispensasjonssaker som er krevende for jordvernet.			
Sentrale tema				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Hvordan vil kommunen følge opp skogbruksplanene når disse leveres? 2. Hvordan vil kommunen arbeide for mindre sårbarhet og større robusthet i landbruksforvaltningen? 3. Hvordan vil kommunen arbeide for å sikre jordvernet? 				

4.14 Reindrifft

Fokusområder					
<ul style="list-style-type: none"> • Offentlige myndigheters ansvar når det gjelder Grunnloven § 108 og folkerettens regler om urfolk. • Reindrifftens arealbehov skal ivaretas i alle planprosesser og reindrifften skal sikres medvirkning. • Samordning av planlegging på tvers av kommune- og fylkesgrenser for å sikre reindrifften sammenhengende bruksarealer. 					
Sentrale nøkkeltall	RBD¹ 2017²	RBD¹ 2018²	RBD¹ 2019²	Kommune 2019²	RBO³ 2019²
Antall siidaandeler	19	19	19	IA	30
Reintall, sluttstatus pr 31.03 (antall)	9293	9584	9281	IA	13760
Slakteuttak (kg)	113726	120025	126123	IA	211842
Reinbeiteareal totalt (km ²)	IA	IA	4250	653(53 ⁴)	IA
Særverdiområder for reindrifften (km ²)	IA	IA	IA	404 (33 ⁴)	IA
Minimumsbeiter – seine vinterbeiter (km ²)	IA	IA	IA	135(11 ⁴)	IA
<i>1) RBD – Saanti sijte/Essand reinbeitedistrikt og Gåebrie sijte/RiastHylling reinbeitedistrikt 2) Driftsårene 2016/17, 2017/18, 2018/19 3) RBO – Sør-Trøndelag/Hedmark reinbeiteområde 4) pst. av kommunens areal</i>					
Fylkesmannens bilde av området					
	<p>Ca. halvparten av kommunen ligger innenfor reinbeitedistrikter. Området brukes i hovedsak på barmark, men kan også brukes som alternative vinterbeiter. Santi sijte har sine arealer øst for Neadalføret, mens Gåebrie sijte bruker et mindre areal helt sør i kommunen. Det foregår også en del streifbeiting av rein utenfor grensene for reinbeiteområdet. Begge sijtene har kalvingsland i Selbu. Det er gitt konsesjon til utbygging av vindkraft i kommunen, noe som kan påvirke reindrifften negativt. Selbu er en hyttekommune.</p>				
	<p>Reindrifften i området er forholdsvis robust og har hatt stabile slaktevekter og slakteuttak. Reintallet er under kontroll. Kommunen har god plankapasitet.</p>				
	<p>Det er en del konflikter med rein på innmark i kommunen, og i forhold til streifbeiting av rein utenfor de fastsatte distriktsgrensene. Vi ser også at hytteutbygging fører til konflikter om arealbruken i kommunen. Snøskuterkjøring og rekreasjonsløyper innenfor reinbeitearealene er bekymringsfullt. Fylkesmannen er kjent med at det tidvis er et høyt konfliktnivå mellom reindrifftsutøvere og andre aktører i kommunen. Reindrifftsutøvernes dialog med kommunen synes også noe anstrengt.</p>				
	<p>Det vil være vesentlig for reindrifften at framtidige arealplaner og planprosesser ivaretar reindrifftsinteressene på en god måte. Kommunen må legge til rette for at dette skjer. Kommunen må også bidra til å skape gode møteplasser for en bedre dialog mellom reindrifftsutøverne og andre arealaktører i kommunen.</p>				
 Gul	<p>Den gode dialogen og involveringen med reindrifften synes ikke å være på plass, hverken i plansammenheng eller i bygdesamfunnet generelt.</p>				
Sentrale tema					
<p>1. Hvordan kan kommunen bidra til å skape gode møteplasser for dialog mellom reindrifftsutøvere, kommunen og bygdefolk.</p>					

FYLKESMANNEN I TRØNDELAG

Statens hus, Strandveien 38, Pb 2600, 7734 Steinkjer | fmtlpost@fylkesmannen.no | www.fylkesmannen.no/trondelag